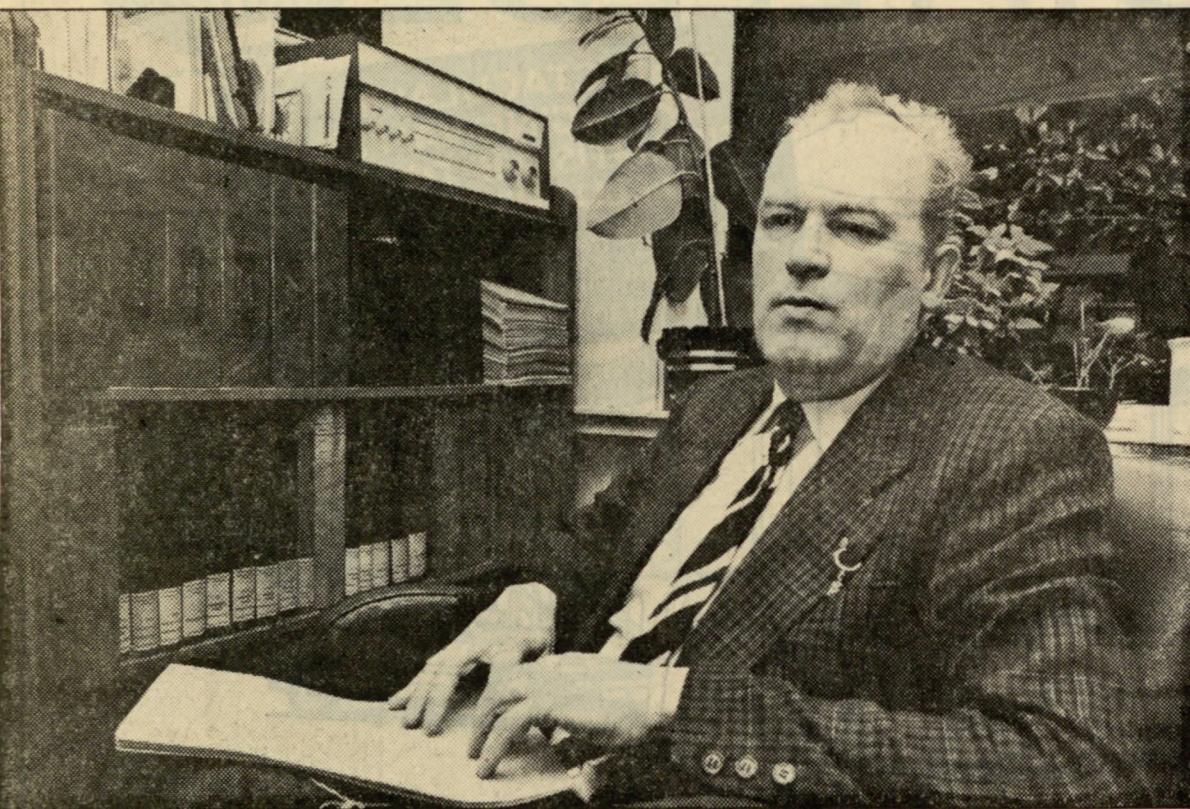

Dominee Engel Jan Struif:

"We zouden vanuit een diepe overtuiging gestalte moeten geven aan de kerstboodschap"

"Kerst is een drukke tijd voor bakkers en dominees" zegt Engel Jan Struif (54) gekscherend. Hij moet-gezien zijn voornaam- haast voorbestemd zijn voor de functie van predikant. Dat hij het zover heeft geschopt is bewonderenswaardig te noemen gezien zijn visuele handicap, waar hij vanaf zijn geboorte al mee te maken heeft. Daarom is het des te opmerkelijker dat hij zich ook nog eens zo inzet voor het Grunneger dialect. Sinds juni '85 is hij als dominee verbonden aan de Hervormde Kerk in Oosterwolde, nadat hij daarvoor 13 jaar in Zuidhorn werkzaam is geweest.

Een geboren-Groninger die het prima naar zijn zin heeft in Friesland en ieder jaar weer uitziet naar de Kerst: "Ik vind die kerkelijke feestdagen nog steeds echte hoogtijdagen". In een openhartig gesprek gaat hij in op zijn voorkeur voor het Groninger dialect, de Kerstdagen en de plaats en toekomst van de kerk in deze maatschappij.

Dominee Engel Jan Struif organiseert al een groot aantal jaren Grunneger Dainsten: "Een kerkdienst in de eigen taal raakt de mensen meer; het maakt ze beter bereikbaar".

GRUNNEGER DAINSTEN

Dominee Struif heeft in deze regio vooral naam gemaakt met zijn Grunneger Kerkdinsten, die hij nu al jaren achtereenvolgens organiseert. Daarnaast is hij ondermeer lid van een commissie die zich bezighoudt met het vertalen van het Oude Testament in het Gronings. Om zijn voorliefde voor de Groninger Streektaal kun je bij Engel Jan Struif zeker niet heen:

"Wat voor de provincie Groningen geldt, geldt evenzeer voor Friesland of Drenthe. Er zijn mensen die niet alleen Gronings, Fries of Drents spreken, maar ook in die taal denken. Een kerkdienst in hun eigen taal raakt ze meer. Dingen zeggen in die taal maakt ze beter bereikbaar, het past beter in hun eigen leefwereld.

Bovendien blijkt dan ineens die drempel veel lager. Met de grunneger dainsten blijkt je toch vaak mensen te trekken die verder niet zo vaak een kerk van binnen zien. Er zijn anderzijds ook mensen die zeggen 'wat oneerbiedig, het Evangelie mag je niet in het Gro-

nings brengen'. Ikzelf ben van boerenafkomst, mij werd ook geleerd dat het Gronings een taal was die je achter de koeien en paarden kon spreken, maar thuis en zeker in de kerk niet. Daar werd bij ons Nederlands gesproken. Ik denk daar anders over, vind dat je meer kunt doen met een streektaal dan alleen te gebruiken in een klucht om maar wat te noemen. Voor veel mensen is het een stuk eenvoudiger in de streektaal hun diepste gevoelens kwijt te kunnen.

Een streektaal is veel meer dan veelal wordt verondersteld. Daarom is het zo jammer dat bepaalde mensen een zeker minderwaardigheidscomplex hebben ten aanzien van hun eigen taal."

KERSTDAGEN

De weken, in de aanloop naar de Kerst vormen voor dominee Struif een drukke tijd. Zo is hij nu al bij tal van kerstvieringen present en wachten hem met de Kerst extra Kerstnachtsdiensten naast de normale

kerkdiensten. Toch vindt hij het altijd weer een heerlijke tijd:

"Wanneer ik op Eerste Kerstdag's avonds thuis ben dan ben ik echt afgedraaid en hoef ik beslist niet allerlei kerstliederen te horen, al ben ik nog zo'n groot muziekliefhebber. In kerkelijk opzicht zijn het hoogtijdagen, volle diensten, extra aandacht en vaak een koor dat komt zingen. Zouden we de Kerst niet in de winter vieren, dan zouden heel veel dingen anders zijn.

Heel veel mensen vieren Kerst achter een dichte deur, houden het binnenshuis en dat is jammer. Die typische verkleinwoordjes als engeltjes, herdertjes wijzen er ook heel duidelijk op dat we Kerst in de zoetelijke romantische sfeer trekken. Dat mensen afkomen op een mooie versierde kerk mag van mij best, maar laten ze nadien dan niet weer alle deuren achter zich dicht trekken. Ik vraag me weleens af: een kerstviering in een heel kale kerk, hoe zou dat overkomen? Misschien zou dat toch een wat ander licht werpen op de viering van Kerst.

We gaan met de Kerst vaak wat al te zeer op de sentimentele toer. Het valt toch niet te rijmen dat er met Kerst gevechtshandelingen worden stopgezet, dat men dan ineens -bij wijze van spreken- wel samen een sigaretje kan roken en daarna mekaar de kop eraf schiet. Dan zet je de Kerstviering op een bepaald voetstuk, zonder dat er verder echt wat uit voortkomt. Wanneer Jezus zegt 'mijn Koninkrijk is niet van deze wereld', bedoelt hij te zeggen dat hij een wereld wil waarin plaats is voor gerechtigheid en liefde, voor de armen. Men zou gevolg moeten aan de Kerstboodschap en in deze wereld laten zien hoe het anders kan.

Als we werkelijk, vanuit een diepe overtuiging de kerstboodschap gestalte zouden geven, dat zou deze wereld ook echt kunnen veranderen."

Of de kerk op die dagen als een soort folklore wordt gezien? Daar zit wel wat in, ja. Wat er belangrijk in meespéelt, is dat een stukje heimwee naar vroeger. Als kind hebben veel volwassenen die kerstvieringen nog meegemaakt met hun ouders en dat willen ze weleens weer zien.

Bij zo'n kerstviering in een kerk is het allemaal zo blij en zo mooi. Nou, als mensen dat zo voelen dan moeten ze dat zeker doen. Ik zal dat nooit afwijzen. Er zijn mensen die het evangelie belijden door iedere zondag naar de kerk te gaan, maar hoe vaak gebeurt het niet dat ik juist bij anderen meer vind van een stuk praktisch christendom. De kerk wordt niet zelden ten onrechte als dekmantel gebruikt.

Nee, ik pas mijn preek met de Kerst niet aan, dat wil men juist weer niet. Wel houd ik het kort en pas m'n taalgebruik enigszins aan. Mensen die met de Kerst naar de kerk gaan, zie ik als een teken dat het lampje toch nog brandt, dat die behoefte nog altijd bestaat.

Met Kerst is er natuurlijk die aparte sfeer, die je met Pasen bijvoorbeeld niet vindt. Alles om je heen is in kerstsfeer gebracht, het hele leven is er op afgestemd, staat gewoon een paar dagen stil."

VOLLE KERK

Een volle kerk lijkt tegenwoordig meer en meer een utopie. Dat mensen met de Kerst enkel en alleen voor het sfeertje naar de kerk komen, daar stoort Dominee Struif zich totaál niet aan. "Ik hoop altijd maar dat de mensen er toch iets van opsteken, dat ze met de Boodschap die ik verkondig in hun eigen leven iets gaan doen.

Het hele kerkelijk gebeuren heeft zich verplaatst naar het randgebeuren in de samenleving. Maar met Kerst komen veel mensen toch weer sfeer proeven. Daarbij heeft het in grote massa zingen van kerstliederen natuurlijk wel iets hè. Op dat moment realiseer ik me altijd heel goed dat een week later de kerk een stuk minder vol zal zijn. Mijn taak is niets anders dan het Evangelie door te geven, een belangrijke taak.

Daar komt heel wat meer bij kijken dan men denkt. Wat ik belangrijk vind, is dat iedereen tracht met mekaar mens te zijn, zoals de mens is bedoeld. Die oude Boodschap is ook vandaag de dag nog actueel. Als predikant wil ik een mens tussen de mensen zijn. Ook mij wacht thuis een lekker kerstmaal, maar laat dat met Kerst niet het enige zijn! De teruggang in het kerkbezoek zal nog erger worden, daar ben ik van overtuigd.

Toch is er ook een bepaalde opleving waar te nemen, dat blijkt met name uit de contacten met jongeren. Het is echter verkeerd alles aan de kerkgang op te hangen, veel mensen hebben gewoon geen trek meer om zondags in de kerk te zitten om een preek aan te horen. Op hun manier zijn ze echter best wel met het christendom bezig. De kerk leeft meer dan we denken, alleen het bezoek aan de kerkdiensten blijft achterwege. Daarom zouden kerken meer moeten gaan samenwerken, niet landelijk maar vooral op plaatselijk niveau zou dat gerealiseerd moeten worden. Kerst komt vaak over als een tijd waarin iedereen plotseling één is. Kerken ontplooiën ineens gezamenlijk activiteiten, daar kan -mits men het goed aanpakt- ook een zekere uitstraling van uitgaan. Iedereen zal Kerst vieren op de manier die hij of zij denkt dat goed is. Maar Kerst moet meer kunnen zijn dan twee dagen eten en

KERK ALS FOLKLORE?

Zijn huidige Kerkelijke Hervormde Gemeente telt 550 belijdende leden. Daarvan komen 's zondags 150 naar de kerk, een aantal dat met de Kerst zeker verdubbeld wordt.

Een heel normaal beeld, al is het aantal gelegenheden-kerkgangers volgens Dominee Struif beduidend minder geworden: "De aandacht voor het kerkelijk gebeuren loopt terug. Je had vroeger nogal wat mensen die niet of nauwelijks in de kerk kwamen, maar bij bijzondere gelegenheden als de Kerstviering en Oudjaar zag je ze wel. Dat wordt minder, net als de mensen die je nooit in de kerk ziet maar wel de dominee vragen te komen wanneer iemand in de familie is overleden.

Alleen in de heel kleine dorpjes zie je dat verschijnsel nog. De randkerkelijken die je vroeger had, vallen steeds meer af. Alleen met Kerst zie je die mensen nog wel eens terug komen, met Oudjaar ook niet eens meer.

zijn dan twee dagen eten en drinken.

Ik herinner me zelf uit mijn schooltijd dat ik de kerstvakantie de mooiste van alle vakanties vond. Thuis was het dan immers zo gezellig. Ik verwacht van niemand dat ie dingen doet om de schijn op te houden. Persoonlijk hoop ik altijd dat van deze dagen meer uitgaat dan alleen al dat andere. Natuurlijk zijn er mensen die er helemaal geen boodschap aan hebben. Die mensen doen misschien dingen waar ik weer mijn petje voor afneem. Ik ben echter van mening dat wanneer je niet gelooft, je veel mist in je leven.

Ik wil helemaal niet met dát vingertje klaar staan, dat gebeurt al teveel in Nederland. Maar je kunt op een hele simpele manier veel meer van Kerst maken dan menig een nu doet. Alleen de radio en televisie kun je al heel veel aan hebben. Met elkaar zingen, bidden, luisteren naar Gods Woord dat zijn echter de dingen die ik op zulke dagen onmisbaar vind."